

Endring av antall hovedopptak til barnehageplass fra 01.01.2026

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
27/25	Hovedutvalg for livsløp	10.12.2025
50/25	Formannskap	11.12.2025
79/25	Kommunestyret	18.12.2025

Kommunedirektørens innstilling

Fra 01.01.2026 innføres ett hovedopptak med søknadsfrist 1. mars for barn som har rett på barnehageplass. Utenom hovedopptaket tildeles plasser etter venteliste ved ledig kapasitet. Vedtektene § 8 justeres i samsvar med vedtaket.

Saksopplysninger

Kommunen gjennomfører pr. i dag to hovedopptak til barnehageplass i året, med søknadsfrist 1. mars og 1. oktober. Hovedopptaket i oktober er ikke lovpålagt og det legges nå fram forslag om å redusere antall hovedopptak.

Etter Lov om barnehager § 16 skal alle kommuner gjennomføre ett hovedopptak i året der retten til barnehageplass skal oppfylles. I vedtektene er dette bestemt til mars og fristen for å søke er 1. mars. Plasser tildeles fra august og barn som har rett på barnehageplass i månedene august, september, oktober og november, må søke i dette hovedopptaket for å benytte seg av retten.

Kommunen kan velge om de vil tilby barnehageplasser til søkere som søker om plass ellers i året. Det kan være tilflyttere, foreldre som får endrede behov for barnehageplass eller barn som fyller ett år i desember eller januar og utover vårhalvåret. Kommunen har hatt ulike ordninger siste årene. I 2022 ble det bestemt at det skulle praktiseres løpende opptak utenom hovedopptaket. Da skulle alle som søkte barnehageplass få dette innen to måneder etter ønsket oppstartstidspunkt. I 2023 ble denne ordningen endret til at det skal gjennomføres to hovedopptak årlig. Det er denne ordningen som nå gjelder. Hovedopptak nr. 2 har søknadsfrist 1. oktober og det tilbys plasser fra januar og utover vårhalvåret.

Hovedopptaket i oktober er ikke lovpålagt, men en ordning som kommunestyret har vedtatt. Ordningen medfører økte kostnader fordi vi etter Lov om barnehager må forhold oss til bemanningsnorm § 26, og må ansatte flere når vi tar inn flere barn. Siden det stort sett er barn under tre år som søker i dette hovedopptaket, vil tre barn utløse behov for en ekstra stilling. Vi samordner oppstarten så godt vi kan og fyller opp eventuell ledig kapasitet, men ekstra bemanning har vist seg å være nødvendig. De to årene som vi har gjennomført opptaket i oktober, har vi hatt behov for til sammen 300 % stilling i perioden januar – august, men oppstartstidspunkt for stillingene fordeles utover våren etter oppstartstidspunkt for barna. Da den økonomiske situasjonen til kommunen har endret seg etter behandlingen i 2023 og hovedopptaket med søknadsfrist 1. oktober ikke er lovpålagt, er det behov for å ta opp saken på nytt.

Overordnet plan:

Endringene er i samsvar med Lov om barnehager.

Økonomiske konsekvenser:

Lønnskostnader for perioden januar – august stipuleres til kr 800 000, men er avhengig av antall søknader og vil variere fra år til år. Dette er lønnsmidler som ikke ligger i barnehagene sitt budsjett.

Vurdering:

Det er hovedopptakene som dimensjonerer det tilbudet som gis, og mellom hovedopptakene tilbys det barnehageplass til søkere etter venteliste dersom det er ledig kapasitet.

Da hovedopptaket i oktober ble gjennomført i høst, var det 12 nye søkere. Dette var i utgangspunktet ikke søkere med rett til barnehageplass, men disse fikk plass fordi Nesbyen kommune har valgt å tilby barnehageplass også til barn når de fyller ett år som søker i oktober.

Forskning viser at tidlig barnehagestart gir barn bedre språkutvikling, sosial kompetanse og læringsgrunnlag og er et ledd i arbeidet med tidlig innsats.

Ikke alle foreldre ønsker å sende barna sine i barnehagen tidlig, det er ett valg foreldre har.

Fordeler og bakdelers med to barnehage opptak:

- Begge foreldrene har mulighet til å komme raskere tilbake i arbeidslivet.
- Det at kommunen sikrer tidlig plass i barnehagen kan være mer attraktiv for barnefamilier, og kan gi økt tilflytting.
- Likhet med kommunene rundt. Kommunene rundt Nesbyen tilbyr full barnehagedekning, også for de som ikke har rett på barnehageplass.
- Kostnadene for kommunen er uforutsigbar, og uforutsigbarheten for ansatte øker.
- Uforutsigbarheten i barnegruppene (nye ansatte og nye barn).

Fordeler og bakdelers med ett lovpålagt barnehage opptak:

- Noen barn må kanskje vente på barnehageplass, selv om kommunen tar inn barn utenom hovedopptaket dersom det er plass.
- Det blir enklere å planlegge driften av barnehagene.
- Det bidrar til mer stabile barnegrupper gjennom hele året.
- Det reduserer behovet for å ansette flere medarbeidere i løpet av vårhalvåret. Dette skaper forutsigbarhet for både barn og ansatte, noe som også er viktig for det faglige arbeidet som foregår i barnehagene.